

Tomáš Mach, Smysl americké revoluce v historickém díle Johna Quincyho Adamse, Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 2015, 57s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Předkládaná bakalářská práce vznikla jako příspěvek k objasnění otázky, zda první američtí historici americké revoluce přisuzovali této události nějaký vyšší smysl. Pokud ano, zda jej chápali nábožensky, jako dílo prozřetelnosti, nebo sekulárně, jako výsledek lidského pokroku. Z praktických důvodů jsme jako příklad zvolili relativně krátkou úvahu, kterou napsal John Quincy Adams. Jeho práce ovšem vznikla jako překlad eseje, kterou napsal německý konzervativce Friedrich Gentz. Tomáš Mach rozšířil pramennou základnu o Adamsovy Orations a jeho korespondence, které umožnily poznat více osobní názory Johna Quincyho Adamse, který jinak ve zkoumané eseji vystupoval pouze jako překladatel. Tomáš Mach se v konečném textu bakalářské práce zaměřil na zkoumání otázky, jakou roli hrál providencialismus v Adamsově interpretaci americké revoluce. Své hodnocení opřel o studium dalších soudobých historií, které psali sami obyvatelé USA, aby mohl poznat dobový kontext. Tím pádem s nimi mohl Adamsovy texty srovnat a opřít závěry o výsledky tohoto srovnání.

Z hlediska jeho osobního vývoje jsme téma zadali jako určitou přípravu na diplomovou práci, v níž by se měl věnovat americkému revolucionáři Jamesi Wilsonovi a jeho teorii lidských práv. Od bakalářské práce jsme si slibovali, že pomůže autorovi seznámit se se stavem bádání a dobovým způsobem myšlení amerických revolucionářů.

Práce se v osmi částech věnuje postupně soudobým historiím americké revoluce, úloze providencialismu v těchto historických interpretacích, životopisu Johna Q. Adamse a konečně jeho dílu. To rozděluje autor na Adamsovy Orations a na jeho překlad úvahy o principech americké revoluce ve srovnání s revolucí francouzskou.

Myslím, že práce je zdařilá ve shrnutí Adamsových názorů a přínosné je souhrnné zpracování vývoje historiografie o americké revoluci, které Tomáš Mach prodloužil až k trendům současného dějepisectví. Povědomí o této oblasti historiografie je v naší zemi velmi nízké. Za přínos považuji také shrnutí dobových historických prací o americké revoluce od amerických pamětníků, protože toto odvětví dějepisectví u nás zůstalo zcela neznámé. V závěrečném srovnání Gentze a Adamse ukazuje T. Mach zdařile, jakými argumenty dokázal Gentz obhájit americkou revoluci, aniž by se dostal do rozporu se svým odsouzením revoluce francouzské. Zejména je zajímavý argument oprávněnosti vzpoury proti panovníkům v případě kolonií, jejichž

obyvatelstvo žije příliš daleko od domovské země. Tento argument se sice objevuje u Thomase Paina, ale není to běžná součást dobových teorií státního práva.

Za určitý nedostatek považuji známky spěšného dokončování. Předně v práci jsou příliš často pod vlivem angličtiny velká písmena tam, kde se v češtině nepišou (např. Sedmiletá válka, Němčina, Severní Amerika, Boží). Občas se tu vyskytuje měkké –i– u sloves podnětu v ženském rodě (např. kolonie podléhali, s. 48), neshoda ohledně gramatického rodu (např. „tyto práva“). Myslím, že by se dalo jít také více do hloubky v otázce amerického deismu a náboženské situace Ameriky v těchto letech.

Celkově práce splňuje nároky kladené na bakalářskou práci, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm

velmi dobře

doc. PhDr. et Dr. Phil. Ivo Cerman, Ph.D.

V Praze 22. 5. 2015